

Hjælp til SO-prøven 2017

Prøveform og PowerPoint

OM PRØVEN

SO står for StudieOmrådet og dækker over alt det, man skal kunne som studerende, som ikke hører til et bestemt fag. Studieområdet skal gøre dig klar til videregående uddannelse.

SO-prøven er obligatorisk (alle skal op til den) og er én af de prøver, der sammen med dit studieretningsprojekt udgør den samlede HTX-eksamen. SO-prøven vægter som et A-fag i karaktergennemsnittet.

Prøven er mundtlig. Princippet er det samme som ved SO1-prøven efter grundforløbet. Der er opstillet computer med adgang til din portfolio og projektor/lærred til fremvisningen i prøvelokalet. Du må gerne medbringe notater/disposition for fremlæggelsen.

Du bør, som nævnt i opgaveformuleringen, medbringe et print af din introduktionsmappe. Mappen gør det nemt for dig at vise fx et opgaveudklip frem, hvis du bliver spurgt om det til prøven. Og det gør du nok, for mappen er det eneste, eksaminator og censor har set på forhånd.

Du skal fremlægge indholdet i din prøvemappe ved hjælp af fx en PowerPoint præsentation, som du udarbejder efter aflevering af prøvemappen. Det giver dig mulighed for i PowerPoint-præsentationen at linke til de opgaver, du har udvalgt til din elektroniske prøvemappe. Denne præsentation lægges i præsentationsmappen under faget "Studieområdet" dagen før, den første elev på dit hold skal op til prøven – aftal nærmere med din eksaminator, som skal oprette en aflevering til den.

Eksaminationstiden er 30 minutter (inkl. censur), og der gives ingen forberedelsestid, for du ved jo, hvad du skal. Eksaminationen tager udgangspunkt i din præsentation og fremlæggelse af din prøvemappe suppleret med uddybende spørgsmål fra eksaminator. **Din præsentation skal vare 12-15 minutter.** Ikke mere!

Du kan selvfølgelig ikke nå at præsentere hele din prøvemappe/alle SO-målene i løbet af 12-15 minutter. Det er realistisk at nå ca. 5-6 mål fordelt jævnt over de tre hovedgrupper af mål: metode, samspil og videnskab. Under de uddybende spørgsmål fra eksaminator kan du så blive bedt om at fortælle om nogle af de andre mål og de arbejder, som du har i din prøvemappe.

Vis derfor først i din PowerPoint en oversigt over alle dine arbejder i prøvemappen med angivelse af fag og målene, de dækker, og fortæl så, hvilke du har udvalgt til din præsentation. Disse kan evt. highlightes med en anden farve i oversigten.

Se også under "Gode råd ved fremstilling af PowerPoint" længere nede.

BEDØMMELSEN

Der gives én karakter på grundlag af en helhedsbedømmelse af dine udvalgte arbejder (ja, prøvemappen) og den mundtlige prøve. **Du bliver bedømt på din evne til at:**

- begrunde udvælgelsen af de udvalgte arbejder i prøvemappen og relatere arbejderne til hinanden og til de faglige mål for Studieområdet
- kombinere viden og metoder fra forskellige fag
- vælge og anvende formidlingsform, skriftligt, mundtligt og visuelt
- søge, vurdere og vælge information
- overholde formelle krav om dokumentation
- vælge og anvende studiemetoder og arbejdsformer.
-

GODE RÅD VED FREMSTILLING AF POWERPOINT

Layout

- Vælg et gennemgående layout. Der skal være en "rød tråd" igennem dias-serien, både indholdsmæssigt og æstetisk. Brug fx en farvekode for de tre hovedgrupper af SO-mål.
- Undgå eller begræns mest muligt effekter som fx flyvende, hoppende, eksploderende osv. bogstaver, sætninger, billeder mv. . Det kan virke useriøst.
- Billederne skal være relevante - dvs. de skal illustrere teksten. Der må ikke være for meget tekst på hvert dias. Brug især dine opgaveudklip som illustrationer.
- Overvej dine farvevalg til baggrunde, billeder, tekst m.v. – undgå mørke baggrunde; de er svære at se om sommeren, og drop skrigende farver.
- Overvej din komposition: det gyldne snit, harmoni, balance mv.
- Det er en god idé at nummerere sine dias, fx 6 af 14, så tilhørere kan følge med.

Indhold

- Lav et indledende dias med oversigt over/disposition for din fremlæggelse. Husk at vise en **oversigt over hvordan du dækker målene** med dine opgaver og fag.
- Hvert dias skal give mening i sig selv og i sammenhæng med dias før og efter. Men skriv **ikke** alt hvad du vil sige på diasset, begræns tekstmængden. Man skal sige det, man ikke kan vise, og vise det, man ikke kan sige.
- Formuler overskrifterne, så de får samme opbygning. Giv alle dias samme struktur/opbygning.
- Præsenter kort, hvad de udvalgte emner handler om. Skriv hvilke/hvilket SO-mål og kernestof, du illustrerer. Det er meget vigtigt, at dine opgaver bruges til at illustrere **SO-mål/-kernestof** – ikke særfaglige mål!

- Det kan være en god ide at oprette dias-hyperlink til skjulte sider, der har flere detaljer med og uddybende forklaringer. Disse dias tager man frem, hvis man har tid til overs, eller hvis man bliver bedt om at uddybe under spørgsmålene bagefter.
- Eksempler på dokumenter/arbejder i prøvemappen kan være et afsnit fra en rapport, en PowerPoint fra en fremlæggelse, refleksionsark, billeder som dokumenterer en proces, rettelser fra lærerne med tilhørende genaflevering, relevante notater fra en time, eksempler på forståelse af videnskabelige metoder, evaluering af gruppearbejdet m.m.

Fremlæggelse

- Du skal nøje overveje og forberede, hvad du vil sige i de 12-15 minutter. Du får selvfølgelig den højeste karakter, hvis du er velformuleret og siger noget velovervejet, uden øh-bøh og overfrisk standup. Øv dig og tag tid, og hav gerne noter/talekort som støtte, men læs ikke op af dem. Brug kroppen til at vise indlevelse, pege og illustrere.

Prøvemappen i portfolien = introduktionsmappen + 5-8 udvalgte opgaver

Introduktionsmappe = Én fil med indholdsfortegnelse og dine opgaveintroduktioner

Du skal lave en introduktion (brug evt. skabelonen) til hver delopgave, som du har udvalgt til din prøvemappe. Introduktionsmappen sendes til censor. Det er ud fra introduktionerne, at censor (og din eksaminator) får et overblik over din prøvemappe. Derfor er det vigtigt, at dine opgaveintroduktioner giver et ordentligt indblik i hver udvalgt opgave og dens opfyldelse af SO-målene. Betragt introduktionsmappen som en slags rapport, hvor hver opgaveintroduktion er et kapitel.

Opgaveintroduktionen skal udformes som en kortfattet beskrivelse af den enkelte delopgave og din **SO-faglige begrundelse** for at vælge delopgaven til prøvemappen (dette er vigtigt). Der **skal** også være et konkret udklip (eller flere) af den valgte opgave. Din eksaminator kan vise dig nogle eksempler fra tidligere prøver.

Skabelon for opgaveintroduktioner (findes i din portfolio, klar til at udfylde)

Formalia

- En overskrift: titlen på temaet og på den udvalgte delopgave, samt fag
- Dit navn og navnene på dem, du eventuelt har arbejdet sammen med
- Den tidsperiode, arbejdet er foregået i, fx januar 2014, forår i 2.g, efterår i 3.g eller lign.

Tekstafsnit

- Beskriv hvad delopgaven går ud på, og hvilken særfaglig sammenhæng opgaven indgår i. Det skal kunne forstås af en, der ikke har kendskab til opgaven.

- Begrund hvorfor du har udvalgt delopgaven til prøvemappen, idet du angiver, hvilke SO-mål opgaven handler om og hvordan du opfylder dem. Du behøver ikke tale om alle opgavens mål, kun dem du har brug for at vise.
- Giv desuden en kort beskrivelse af det SO-kernestof, du har lært om i forbindelse med opgaven. Her behøver du heller ikke beskrive det hele, kun det du faktisk kan vise, at du har benyttet.
- **Husk at indsætte relevant(e) udklip af hver valgt opgave.**

Husk – man afleverer to ting i prøvemappen:

1. En introduktionsmappe med indholdsfortegnelse samt opgaveintroduktioner med relevante **udklip** af opgaverne. (Filer lavet specielt til prøven).
2. Alle de valgte opgaver i deres helhed i den elektroniske mappe. Dette er vigtigt for at censor kan kontrollere arbejdet efter ønske. Giv dem filnavnet [fag – titel], fx DanskA – Argumentationsanalyse.

OVERSIGT OVER SO-MÅL

Til hver målpind skal du udvælge én eller flere opgaver der demonstrerer målopfyldelse og evt. progression. En opgave må gerne stå flere steder. Under **hvert** delmål (dvs. i hvert af nedenstående felter) bør du overveje:

- Hvordan kan dette vises med et eksempel fra min portfolio (hvilken del af opgaven)?
- Hvordan kan eksemplet bruges til en mundtlig præsentation til eksamen?

Metoder:

- vælge og anvende fagligt relevante studiemetoder og arbejdsformer
- vælge og anvende skriftlig fremstillingsform til forskellige teksttyper
- søge, vurdere, udvælge og bearbejde kilder i de enkelte fag og i samspillet mellem fagene
- dokumentere viden om forskellige arbejds- og samarbejdsformer og planlægge og anvende disse hensigtsmæssigt i praktiske forløb
- dokumentere viden om og anvende forskellige formidlings- og præsentationsformer
- sætte sig faglige og personlige mål og evaluere kvaliteten af eget arbejde

Samspil mellem fag

- redegøre for sammenhænge mellem den teknologiske udvikling og samfundsudviklingen i udvalgte eksempler
- demonstrere praktisk indsigt i innovative processer og metoder til idégenerering
- producere viden om praktisk-teoretiske problemstillinger i samspillet mellem fag
- kombinere fagenes metoder og skabe sammenhæng i faglig viden inden for det enkelte fag og fagene imellem
- udvikle kommunikative færdigheder, skriftligt og mundtligt, især ved formidling af videnskab og teknik
- udvælge, behandle og formidle centrale flerfaglige emner i en skriftlig opgavebesvarelse

Videnskab og vidensformer

- redegøre for tanker og teorier der ligger bag erkendelse inden for teknologiske, naturvidenskabelige, samfundsvidenskabelige og humanistiske fagområder
- redegøre for forskellige videnskabelige metoders mulighed for at bidrage til en konkret problemløsning
- redegøre for, hvordan viden produceres og tilegnes inden for forskellige fagområder